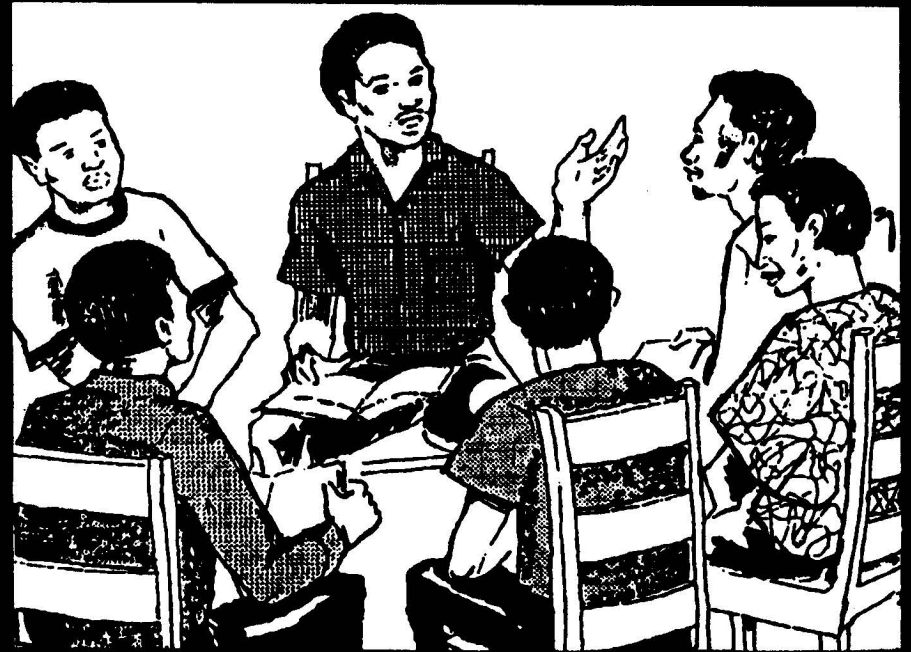

IFYO MWINGAFWA

ICITABO CAKWA KAFWA WA BANTU

HTH
Bemba

IFYO MWINGAFWA

HOW TO HELP

(Chibemba)

*Published by
Baptist Publishing House
P.O. Box 31995
Lusaka, Zambia*

*Printed by
Baptist Printing Ministry
P.O. Box 31995
Lusaka, Zambia*

*© Copyright 1994
Baptist Publishing House
All Rights Reserved
Printed with Permission
of Baptist International Publication Services*

Ifilimo

Isambililo	Ibula
Intendekelo.....	4
Mu Lupwa Lwesu Muli Imfwa Ndakai Line	6
Ifyakukonka Ikumi pa Kulaafwilisha Abantu	8
Mwacita Ifi	12
Ni Mfulwa Nganshi	13
Ni Ndwala	15
Nshisansamwike	17
Icupo Cesu Nacikanga.....	19
Ni Mpanga Ulubembu Ulukulu Nganshi	21
Umwana Mwanakashi Wesu Naimita-Taupwa	23
Ndi no Kukabila Ukwabipisha	25
Tulefwaya Ifyakulya no Lupiya	27
Umwina Mwandi Alakolwa Nganshi	29
Tulefwaya Ukupana.....	31
Umwana Mwaume Wesu ni Cilandelande Bushe bali Mulowa?	33
Umwina Mwandi no Mwana Wandu Umwaume Te Bena Kristu	35
Abana Besu Te Bena Kristu Bacinecine	37
Amasuko yakwa Lesa ku Mafya Twakwata	39

INTENDEKELO

“Umulume wandi nasanga umwanakashi umbi mu musumba. Nomba bekala bonse! Cinshi alecitila ica musango yu kuli ine? Twakwata abana basano kabili ndi mwina Kristu uwa cishinka. Nalacita shani pa kuti nsunge icupo candi?” Bushe kuti acita shani? Bushe kuti mwamwafwa shani uyu namayo?”

“Umwana wesu umwanakashi alalwala umutwe uubi sana. Tasendama tulo ubushiku elyo limo alabuka, ukulanda ifintu ifishilolelemo. Nelyo umubili wakwe onse waamba ukukalipa, alaipantawila no kulwa no muntu onse uuli mupepi nankwe. Panuma ya kashita akanono, elyo anaka no kusendama ngo ufwile umutombo. Ba lupwa lwesu balesubilo kuti naba mulowa. Bushe kuti mwatwafwilishako?” Bushe kuti mwaafwa shani umuntu ali no bwafya bwa musango uyu?”

Umwana wesu umo fye afwile uyu mweshi wapwile. Ukufuma apo afyalilwe imyaka cine lubali iyapita, umwina mwandi tafyala. Twalyesha ukuti tukwate abana na bambi lelo twalifilwa. Abafyashi bandi balempatikisha ukupa naumbi. Ine ngo mwina Kristu, ndemoni ukuti ici cilubo. Bushe ncite shani?” Bushe kuti mwabafwa aba bantu babili?

Mu musumba atemwa mu mushi untu mwikalamo, abantu abengi nabakwata amafya ayalingana naya. Ukulwala, ukuba ubuumba, ukulekana, ubuloshi no kubulwa incito e mafya yamo ayamoneka. Abantu balomfwa ubulanda, umwenso, ukukalipa, ukukalipwa, ububi no kusakamana.

Aka katabo kakamwafwa mu mfya ayengi. Ico aka katabo kabeleleko ni ci:

- a) Ukumwafwa ukwishibisha amafya yaponena abantu.
- b) Ukumwafwa ukusambilila inshila shinenene isha kwafwilishishamo abantu pakuti bapwishe amafya yabo.
- c) Ukumwafwilisha ukusanga bwangu ifipande fya mu Baibele ifilanda pa mafya muleshingwana nayo.

Eico, akatabo aka kakubomfya abena Kristu intungulushi abafwilishako abantu abali mu mafya.

IFILIMO

ICIPANDE 1: IFYAKUMWENAKO NE FYA KUKONKA

Ifya kubomfya aka katabo elyo ne fya kutampa ukwafwilisha abantu bambi.

ICIPANDE 2: UKWAFWILISHA ABALEKALIPWA

Inshila sha Kubomfya pa Kwafwilisha

ICIPANDE 3: UBWASUKO BWAKWA LESA KU MAFYA YESU

Amafya yambi, na malembo ya mu Cipingo. Inshila ya kusambililamo no kupelelamo ubwafwilisho ukufuma mu Baibele.

ICIPANDE 1 IFYAKUMWENAKO NEFYA KUKONKA

Pepepala ilipelele ku kuboko kwa kuso natweshwa ukulemba ifyo mwingafwa umuntu uuli no bwafya ubumoneke. Pepepala lili kukulyo, ifipande fya mu Baibele ifingafwilisha nafipelwa.

ICILANGILO

“MU LUPWA LWESU MULI IMFWA NDAKAI LINE”

IFYO MWINGAFWA

1. Ilyo line mwaumfwa kabiyeeniko ku ng'anda ukuli imfwa. Balemukabila imwe pamo nga cibusa umwina Kristu.
2. Kutikeni ku balelosa, kutikisheni no mutima wa kusakamana. Mukunakilila bebukisheniko bana kulila ukuti mu fintu fyonse Lesa musuma.
3. Inga cakutula umuyashi ali mwina Kristu, kuti mwaibukisha bana kulila ukuti umupashi wakwa cibusa watemwikwa uli mu maboko yakwa Lesa. Wene nafuma mu kukalipwa, ali mu nsansa ishafulisha.
4. Inga cakutula uufwile taali umwina Kristu kuti mwatalalika abalelosa ukupitila mu ku kutika no mutima wa kusakamana. Kuti mwalandapo panono pa kutemwa no luse ififuma kuli Lesa, no kubelenga Amalumbo 27:7-11 na 2 Petro 3:8-14.
5. Nga bamwipusha, afwilisheni pa cililo conse. Pekanyeni amashimikilo aya mu Cipingo. Abantu balekabila Icebo cakwa Lesa pa mulandu wamfwa no mweo.
6. Twalilileni ukwafwilisha abo bantu abo imyeo yabo ilubene pa mulandu wamfwa. Nelyo balepanga ifya kucita, kuti mwaafwilisha.
7. Tungululeni abalelosa mukulondolola bwino ifyo fyonse ifyo balekabila ukucita. Balingile ukulolesha kufya ku ntanshi ne citetekelo. Balingile ukupanga amapange yabo umwalola amalemba ya mu Baibele. Bafweni ukusanga insansa mu bulanda, pakuti mwalishiba ipalo lyaba mumfwa ku bena Kristu na maka yakwa Lesa ilyo tuli mubutuntulu.

UKULALA (Umwaume - umwanakashi) ... Moneni pa “Icupo cesu nacifilikwa,” “Umwana wesu Naimita,” “Tulefwaya Ukupana.” Nakabili moneni pa Ubulalelale no Buumba.

UKULWALA ... Moneni pa “Nindwala.”

ULUBEMBU ... Ububi, Ukulufyanya, Ukufilwa, Inkuntu mutima.

Pilibukila kuli Shikulu no kulapila. Belengeni Amalango 4:30-31.

Suminisheni ubwelelo bwakwa Lesa mukupwilapo. Belengeni Abena Efeso 1:7

- Ukuwamya no kucincisha Imilimo 3:19-21

- Uluse lwakwa Lesa Yoele 2:12-13

- Sumineni uluse lwakwa Lesa Abena Filipi 4:6-7

- Lekeneni Ukubembuka pa kutila mwilakuntikilwa umutima Amalumbo 38:1-4

- Lesa wacishinka kukwelela 1 Yoane 1:8-9

- Yeleleni na mwebene Abena Filipi 3:13-14

Moneni, “Ni ncita ulubembu lukulu,” “Umwina Mwandi no Mwana Mwaume Wandi te bena Kristu,” “Abana bandi te bena Kristu benebene.”

Moneni na pa: Impika, Amatontonkanyo.

UKWESHIWA ... Moneni “Ndi no kukabila ukushili kwa bwina Kristu.”

UBULOFWA ... Umuntu uwabula incito na malipilo.

Tekanyeni, kabili twalilileni ukufwaya incito. Belengeni Yakobo 5:10-11.

Lesu akamwafwa ukusanga incito. Belengeni Amalango 31:8.

- Ipusheni mucitetekelo ifya ncito Yakobo 1:2-8

- Tetekeleni kabili beni ne subilo Abena Roma 15:13

- Sangeni Amano ayapya Amapinda 4:4-5; 6:6-11

- Mwiba na bunang'ani Abena Roma 12:11

- Lesa ali na imwe Amalumbo 23:1-6

Ipusheni: Sambilileni Baibele ya pa ng'anda, ipeleni ukubomba imilimo ya cilonganino.

Moneni pa: “Tulekabila ifyakulya ne mpiya.”

- Muleikala bwino Abena Roma 15:5-6
Moneni nakabili "Icupo cesu cilefikwa." Nakabili belengeni pa Bukali, Impika, Ukukabila.

ICIPOWE ... Moneni pa "Tulekabila ifya kulya ne ndalama." Moneni na pa Ubulofwa, Impika.

IFUMO ... Moneni pa "Umwana wesu Naimita."

Elyo mumone na pa Ubuumba.

UKUPINGWILA LIBELA ... Ukusosa ico wishibile mumbi, icilumba, akapatulula ka mitundu. Ukupekanya kwakwa Kristu ukwa kucimfya ukupingwila limo kuli pali Mateo 5:38-48.

Bonse bene basungeni kwati ni ba munyinenwe. Belengeni Abena Roma 14:10-13; Yakobo 2:1-4.

- Ifyo kupingwila limo kwaba 1 Yoane 2:9-11

- Mwipingula Luka 6:37-38

- Ukucimfya ukupingwila limo Mateo 7:12

- Icitemwiko e bwasuko busuma ku mulandu wa kupingwila limo 1 Yoane 4:11-12

- Inshila yakwa Lesa iya kufumina mu kupingwila limo Yakobo 4:8

Moneni na pa: Ubukali, Ubulwani:

SATANA ... Umubifi, Umulwani, Umukalamba wa mipashi yakowela.

Umfwikisheni fintu aba (mibele). Belengeni Luka 8:29; Abena Efeso 2:2; Yakobo 4:7.

Ishibeni ukukabila kwakwe. Belengeni Marko 4:155; Yobo 2:4-5; Luka 4:6-8.

- Alatubepesha Ukusokolola 12:10

- Amaka yakwa Satana pa bashasumina Yoane 8:44

- Alicepa pa basumina 2 Abena Korinti 11:14-15

- Kristu alicimfya Satana kale Marko 3:25-27

- Umwina Kristu Alacimfya Satana Yakobo 4:7

- Lwisheni Satana Abena Efeso 6:11-16

- Mucimfyeni Satana Ukusokolola 12:10-11

Moneni "Nalimo nawilwa no mupashi wakowela" na "Ni ncito lubembu lukalamba." Moneni pa Umwenso, Ulubembu.

Ifyo Lesa alanda pa mulandu WAMFWA

Belengeni elyo mulondolole aya malembo: Bomfyeni Baibele yenu lyonse ilyo yafwaikwa. Lelo kuti mwabelenga aya malembo ukufuma fye mu katabo kene aka.

"Imitima yenu isakamikwa; tetekeleni Lesa, tetekeleni na ine pamo. Mu ng'anda yakwa Tata mwaba apa kwikala apengi. Acikanabe 'fi bushe nga balimwebele, nati, ndeya ku kumupekanishisho bwikalo? Kabili nga naya, no kumupekanishisho bwikalo, nkesa kabili, no kumupokelela kuli ne mwine; ukuti uko ndi e ko na imwe mukabe" Yoane 14:1-3.

"Kabili akafute filamba fyonse ku menso yabo; takwakabe kabili ukullosha nangu kukuta nangu kucululuka; pa kuti ifya ntanshi nafiya" Ukusokolola 21:4.

"Awe twaishibo kuti abatemwa Lesa, abaitwo mwabela ukupanga kwakwe ifintu fyonse ifibombelako ca pamo ku kuleto busuma" Abena Roma 8:28.

"Pantu ndesubila, ndeti, nangu nimfwa, nangu mweo, nangu ni bamalaika nangu ni bamulopwe, nangu fintu ifyabapo, nangu fintu ifikesabako, nangu fya maka, nangu kusansama nangu kushika, nangu icibumbwa cimbi, tekuti cibe na maka ya kutupatululako ku kutemwa kwakwa Lesa ukwa muli Kristu Yesu Shikulwifwe" Abena Roma 8:38-39.

"Yehoba e mucemi wandi, nshibulwa, kabili ilyo nyenda mu mupokapoka wa kufita kwa mfwa, nshitina bubi; pantu imwe muli pamo na ine: inkonto yenu no mutambu wenu filansansamusha" Amalumbo 23:1,4.

"Moneni, Lesa e pusukilo lyandi, ndetetekela, nshabe na mwenso; ubukose bwandi kabili ica malumbo candi ni Yehoba, uwaba kuli ine ipusukilo" Esaya 12:2.

Amalembo yambi ayo mwingabomfya ilyo mwabwelelamo limbifye mu kutandala ni aya:

Amalumbo 34:1-8

Amalumbo 116:1-15

1 Yoane 4:10-21

Amalumbo 91:1,14,16

1 Abena Tesalonika 4:13-18

Ukusokolola 21:22-27

IFYAKUKONKA IKUMI PA KULAAFWILISHA ABANTU

Pamapepala yabili ayapita ba cimupela icilangililo ifyo mwingabomfya aka katabo. Mwacibelenga ifyo batantika bwino bwino inshila yakwafwilamo

umuntu uuli ne mfwa mu lupwa lwakwe kabili mwacipelwa na malembo ya mu Baibele ayo mwingabomfya pa kwafwa abalelosha.

Sambilileni ukufuma muli aka katabo pa kukabelenga konse. Moneni bwino

bwino ukuti pe samba “pali amashiwi ayenga mwafwa ukusanga ibula mulefwaya mukwangufyanya.” Amafya ayakalamba ayengi nayakwata amanambala pesamba lye bula. Ilyo kwaime ubwafya mu mweo wa muntu uo mwingafwa belengeni pe bula apalembwa ubo bwafya. Yabelengeni bwino bwino amalembo elyo ne fya kukonka. Mupekanye ukuyabelenga ukufuma mu katabo kene aka nangula ukuya belenga ifishinte ifya muli Baibele wine.

Nomba natulolekeshe pafyo twingakonka ilyo tuleafwilisha abenensu. Icacine, mwicetekela kusanga amasuko ayaanguka ilyo muleafwilisha abantu bambi. Cila muntu kabili nacila bwafya filapusana, ifikalifya umutima tafipola bwangu. Nefikalifya nafyo filapusana. Nangu cibe ifyo, ekofili ifintu fimo ifyo twingakonka ifingatwafwa. Apa pesamba pali ifikomo ikumi.

1. Poseni inshita pa kusakamana. Abena Kristu balingile ukuba “abasakamana.” Bonse abantu batushingulwike, bali ne fibakalipa, bapita mu mafya ya calo pamo ngo kupwa kwa cupo, ukutalalilwa, ukukota atemwa imfwa. Lelo cili icaanguka ukwikalafye no kukana citapo nelyo kamo! Imwe, ngo mwina Kristu intungulushi, mufwile ukuba umuntu umo “uukutika mukutemwa.”

2. Fwayeni inshita yakusangwa. Mwimoneka ukuba nga bali ne milimo imbi kumbi iyo mulebutukila, kutikeni ku muntu uuli na macushi. Abena Kristu balingile ukusangwa na bantu abali na mafya. Eco, fikeniko ku muntu uuli mu bucushi. Mupeni inshita ya kuti alande naimwe, ilyo “mulekutika bwino.”

3. Sangeni apali ubwafya bamo abantu kuti bamweba apali ubwafya ukwabula ukupita mumbali. Nga cabe fyo ninshi cawama. Kuti mwatwalilila ukubafwa ngefyo mu katabo aka. Lelo

UBUCENDE .. Moneni pa “Umwana wandi naimita, lelo taupwa.” Moneni na pa: Bulalelale.

UKUTITIKISHIWA ... Umuneisha cinani, ukukana linganya.

Balishuka abatitikishiwa. Belengeni Mateo 5:11-12.

Pilibukileni kuli Lesa ilyo ba mutitikisha. Belengeni pa AbaHebere 4:15-16.

- Kristu e cilangililo cenu Abena Filipi 2:3-8

- Lesa e bukose bwenu Amalango 33:27

- Kristu ali na imwe Mateo 18:20

- Biken i Ubwafya bwesu pali Lesa Amalumbo 55:22

- Beni abamulinganya mwe bene Mika 6:8

Moneni na pa: Icipyu no Lupato.

UKUBULILWA AMAKA ... ukwabula amaka. Amaka yakwa Lesa yakumanina mukunaka. Belengeni 2 Abena Korinti 12:8-10.

Amaka ya pokwa nga twatula imembu shesu. Belengeni pa AbaHebere 12:1.

- Ukushitetekela kulatwibila amaka Mateo 17:19-20

- Bomfyeni ifya bulwi fyakwa Lesa Abena Efeso 6:10-17

- Umupashi wakwa Lesa wa maka 1 Yoane 4:4

- Amaka yonse yafuma kuli Lesa Amalumbo 26:11

- Lesa wa maka muli imwe 2 Korinti 13:3-4

- Lumbanyeni amaka yakwa Lesa Amalumbo 21:13

- Amaka ukufuma mu bunake Aba Hebere 11:32-34

Moneni na pa: Umwenso, Amasakamiko.

UBUKALI ... Moneni pali "Nindwala."

IMPALI ... Ukuba na bakashi abengi.

Lesa apekenye ukuti cila mwaume abefye no mwanakashi umo. Belengeni Ukutendeka 2:22-24.

Lesa alefwaya umwaume onse ukuba uwa bucine ku mukashi wakwe. Belengeni Malaki 2:14-16.

- Ubwafya bwa mpali Amalango 17:17

- Ifyo Icupo cilingile ukuba Amalumbo 128:1-6

- Muleikala mu mutende pa ng'anda Abena Roma 12:16-21

“Umwina Mwandi no Mwana Wandu Mwaume te bena Kristu.”
Moneni pa: Abana ne Mpika.

UMWENSO... Umwenso ukulu, ukutinya, bukuwe.

Bikeni icitetekelo cenu muli Shikulu - Belengeni Amalumbo 56:3.

Lesa e bukose bwesu. Belengeni Amalumbo 46:1-2.

- Tetekeleni Amalayo yakwa Lesa Impendwa 13:30
- Lesa Akamupa Amaka Esaya 41:10-13; 12:2
- Citeni icalungama, mwiba no mwenso 1 Petro 3:13-14
- Shikulu e Kafwa wenu Aba Herebe 13:5-6
- Ukutemwa Kulafumyamo Umwenso 1 Yoane 4:18
- Lesa alapela amaka ya kucimfya umwenso 2 Timote 1:7
- Cetekela muli Lesa Amapinda 29:25

Moneni nakabili: Ukusakamana, Impika.

UBULANDA ... Moneni umu mwine pa “Muli imfwa mu lupwa lwesu.” Kabili moneni na pa: Ukusakamana no Umwenso.

UKUKUNTILWA UMUTIMA ... Moneni pa “Nalipanga Ulubembu.” Nakabili moneni pa Impika, na pa Matontonkanyo.

ULUPATO ... Ukushitemwa, ukumono kubi.

Muli abashuka nga ba mupata. Belengeni pali Luka 6:22.

Citeni icisuma ku ba mupata. Belengeni pali Luka 6:27.

- Yesu nao, alipatilwe Yoane 15:18-21
- Icitewiko ebwasuko Abena Roma 13:9
- Leken i citewiko citwalilile Aba Hebere 13:1
- Ulupato buwelewele Tito 3:3-4
- Pilibwileni isaya libiye Mateo 5:39
- Temweni abo abamupata Luka 6:32-36

Moneni “Ninkalipa nganshi,” kabili moneni pa: Ubukali.

ICIMPATANYA ... Moneni umu mwine “Ninkalipa nganshi.”
Moneni na pa: Ulupato, Ubukali.

INSALA ... Moneni “Tulekabile fya kulya ne ndalama.”
Moneni kabili pa: Impika.

UKULWALA ... Moneni pa “Nindwala.”

Kabili moneni pa Matontonkanyo.

nga mwamona ukuti tabafikilepo pa bwafya ulya muntu afilwa nangu akana ukulondolola ubwafya bonse, kuti mwacita shani? Mu nshita ya musango 'yu, “abantu abengi shino nshiku bali no bwafya bwa mwenso, ubulanda, ukukalipa, icipowe, nafimbi kuti natemwa ukumwafwa nga muli no bwafya. Bushe muli no bwafya ubo mwingatemwa ukunjebako pakuti myafwe?”

4. Kutikisheni mu citemwiko ca bwina Kristu. Ici cilepilibula ati ukwakana ifyo Lesa asakamana abantu bali na mafya. Cilelola mukuti tumfwikishe kufilelandwa fyonse. Ukukutikisha mu citemwiko ca bwina Kristu ekutula ukumfwikisha bwino bwino, pakutula, mwingasanga inshila ya kupwishishamo bulya bwafya, cikankala ukusanga ubwafya bwinenene ubo ulya muntu akwete. Eico, umfwikisheni ifyo ulya muntu alelanda. Ilyo ulya muntu alelondolola ubwafya bwakwe, mwilatotonkanya ifyo mwalalanda nga apwisha. Kukutikishafye. Amasuko ya mulubilo ilingi line tayafwa iyo. Intanshi poseni inshita iikalamba sana mukukutika. Kutikisheni ifyo naimwe mwingatemwa umuntu umbi ukukutika kuti imwe nga muli no bwafya.

Moneni icilangililo ici: Kacema Timoti aumfwile ati namayo umo mu munshi alifwile. Eico aileko no kuyatandalila ku ng' anda ya macushi. Panuma ya kuposha umwine umulume ku muyashi, kacema Timoti epakwasuma ati: “Ning'umfwa imbila ya bucushi bwa bena mwenu abafwile.”

Umulume: “Ee, cacitike mailo.”

Kacema: “Iyi ifwile ukuba ni nshita iyashupa nganshi kuli imwe. Ilyo naumfwile ulwa mfwa ya bena mwenu, canjibukishe ulwa mfwa ya mwana wandu imyaka ibili iyapita. Yali ni nshita ya bulanda kuli ifwe. Nga mwaatemwa, njebeni ifyo imfwa ya bena myenu yali...”

Umulume: (Alanda pa kashita akanono pa mulandu wa mukashi wakwe ifyo alwele elyo nefyo afwile.)

Kacema: “Panuma ya kumfwikisha sana ukwabula ukucilinganya, ebele,) “oh ninjishiba ati na mumfwa ubulanda bwa kulufya abena myenu. Nga abana benu balecimona shani ifi banyinabo bafwile?”

Kacema Timoti aafwilishe ulya shibantu pantu apele inshita ya kumusakamana no kuyako. Aumfwile ubwafya bwali na ulya shibantu kabili aumfwikishe no mutima wa citemwiko. Elyo nomba kacema Timoti atwalilile ukulaafwilisha ukupitila mukubomfya ifikomo ifikonkelepo.

5. Ipusheni amepusho bwino bwino. Pakwafwilisha umuntu uuli na mafya ufwile ukwishiba ifishinka ifili pa bwafya bulya. Mulingile ukwesha sana ukumfwikisha ifyo ulya muntu aleumfwa mu mweo wakwe. Eico, kutikisheni, no kupoka ifishinka ilyo muleipusha amepusho yamo nga aya:

a) Bushe ubwafya mukwete ni bwisa?

b) Bushe mwaumfwa shani pa bwafya ubu?

c) Finshi fimbi ifilefwaikwa pa kupwisha ubu bwafya?

e) Bushe cinshi Lesa alefwaya ukuti mucite pa bwafya ubu?

6. Lumbulenimo bwafya: Mukusupula, londololenimo mu bwafya ukulingana nefyo mwabumona. Bomfyeni yamo amashiwi ayo umwine wa bwafya acibomfya. Ici cilafwilisha ukumfwikisha ifyo ifilandilwe pakuti takuli kulufyanya, cilenga ukuti tamushingwene no bwafya mushumfwikishe. Nomba namufwailisha ificitike, mwaishiba ne cilengele, nefyo umwine wa bwafya aleumfwa mu mweo wakwe.

7. Tampeni ukulungika amatontonkanyo ayalubene. Langeni ukuti ifintu ifingi ifya afya filenga **AMATONTONKANYO YABI**. Ilingi line ubwafya tabwabela pafitucitikila, lelo pafya tutontonkanya no kumfwa fwe bene. Ukutontonkanya kwa lubana kuleta ukulufyanya ukwingi: Eico, afwilisheni umuntu ulya uuli na matontonkanyo ya lubana ukukwata amatontonkanyo yasuma pakuti apwishe amafya yakwe bwino.

Icilangililo ni 'ci: Bana Mateo baumfwile ububi kabili no kunaka, elyo baile nokuyalanda naba muka kacema Timoti, ba Grace.

Bana Mateo: "Iye, ine ndi cipuba. Nshicitapo ifya londoloka iyo. Ine calyafya mwe!"

Ba Grace: "Tekanyeni mbale, napapata njebeni ici cicitike."

Bana Mateo: (Balanda pa kashita akali na bamineti ikumi ukulondolola ifi baponene, elyo baleasuka na mepusho yalefuma kuli ba Grace.)

Ba Grace: "Lekeni njeshe ukupituluka mufyo munjebele mukwipifya." (Ilyo bapitamo elyo ba Grace batwalilile). "Nomba, natweshe ukulungika ifintu mumfwa pa lwenu mweka. Ine nshimumwene ukuti mwalitumpa iyo, ngefyo mwacilanda. Elyo te fyonse ifyo mulecita ifilubene. Eico natweshe ukumona ifintu fimo ifyo mulemona ukuti nafilubana pa mweo wenu."

- Amaka mu fintu fyonse Abena Filipi 4:13

- Lombeni Ubwafwilisho Amalumbo 34:6

- Ubwafwilisho kuli Kaafwa Yoane 14:26

- Loleni pali Shikulu Esaya 40:29-31

Moneni kabili pa: "Muli imfwa mu lupwa lwesu."

"Icupo cesu cilefilikwa." Kabili moneni: ukukabila

IMFWA ...moneni pa: "Muli imfwa mu lupwa lwesu." Moneni na pa: **IMPIKA**

AMATONTONKANYO ...ubulanda ubwashika nganshi, ukukana sansamuka kukalamba, ukumfwa ukuti tapali subilo.

Uluse lwakwa Lesa lukalamba lulakumana bwino bwino fye.

Belengeni 2 Abena Korinti 12:9. Shintilileni insansa shenu pe subilo mwaba nalyo muli Yesu. Belengeni Abena Roma 12:12.

- Kuti mwacimfya Yobo 23:8-10

- Amaboko yakwa Lesa yalondapa Yobo 5:17-18

- Insansa shakwa Shikulu Nehemiah 8:910

- Sekelenimo mu mweo Abena Filipi 4:11

- Sekelenimo muli Lesa Habakuku 3:17-18

- Lesa e ntulo ya nsansa Amalumbo 104:34

- Umutende mu Mutima 2 Tesalonika 3:16

- Toteleni no kulumba Lesa Amalumbo 61:5,8

Moneni shing'anga ku cipatala. Imiti imo kuti yaafwa muli iyi nshita.

Moneni na pa: "Nshisansamwike," "Ubulwani," "ukukabila."

UKUSUNGUKA moneni "Nshisansamwike." Nakabili moneni: Ukukabila, Amatontonkanyo.

UKULEKANA MU FYUPO... "Moneni Icupo cesu cilefilikwa." Moneni napa: Impika, ne Mpali.

BUCAKOLWA ... Moneni pa "Umwina Mwandi Alwanwa Nganshi."

Nakabili moneni pa: ukubwelele numa, Impika na Matontonkanyo.

AMAFYA YA MU NDUPWA ... Moneni umu mwine pa "Icupo cesu cilefilikwa," "Abana besu te bena Kristu benenene,"

- Mu shike mu cine Abena Efeso 4:13-16
 - Bomfyeni ifya bulwi fyakwa Lesa Efeso 6:10-20
 - Ukulaya kwakwa Lesa Yoane 10:27-29
- Moneni kabili: “Abana bandi te bena Kristu benenene.”

UBUUMBA ... Ukwabula abana, ukufilwa ukwimita.

Tekanyeni mpaka ilyo aipekanya. Belengeni Lukala Milandu 7:8

Ukucetekelafye muli Lesa kulafwa. Belengeni muli Mateo 18:21-22.

- Amashiwi yakali Amalumbo 64:3-4
- Ukucenjisha no kwasuko Abena Efeso 4:31-32
- Ububi bwa lupato Amapinda 26:24-26
- Ubwasuko bwakwa Yesu Yoane 13:34-35
- Peleni Ukutemwa apali ulupato Mateo 5:38-41
- Ukwelenshanya Abena Kolose 3:12-15

Moneni na pa: “Ni nkalipa nganshi.”

ABANA ... Amafya yaba pa bana na bafyashi.

Abana fya bupe fifuma kuli Lesa. Ukutendeka 33:5

Imilimo ya bafyashi - Belengeni Abena Efeso 6:1-4

- Temweni abana benu Tito 2:4
- Peleni abana kuli Lesa 1 Samueli 1:24
- Tungululeni cila mwana kuli Kristu Mateo 19:13-14
- Bafundeni pali Lesa Amalango 6:4-7
- Mwibakalifya Abena Kolose 3:21
- Ubwafwilisho bwakwa Lesa Abena Filipi 4:6-7

Moneni na pa “Abana besu te bena Kristu benenene.” “Icupo cesu cilefilikwa.” Moneni na pa “UBUUMBA.”

UBULWI ... Moneni mu katabo aka “Ni nkalipa nganshi.”

Moneni na pa: Icipyu.

IMPIKA ... ubwafya ubukulu, amasanso.

Lesa akamupela amaka mu mupashi. Belengeni 1 Abena Korinti 10:13.

- Kristu, kacimfya wa bubi bonse AbaHebere 12:6
- Lesa takamulekeleshe Amalango 31:8

8. Tungululeni ukufwaisha kwa kwasuko. Ifintu fibili fikalamba ifyo ifilenga ukuti tulanshanye pa mulandu uulipo ni 'fi: 1) Ukwafwilisha pakutla uuli no bwafya akulileko mu mweo wakwe uwa bwina Kristu, elyo 2) ukwafwa abantu pa kutla baisangile amasuko ku mafya yabo. Aka katabo kabula icifulo cakutla abantu balekabila “AMASUKO.” Eee, tamulingile kupela amasuko mulubilo, nangu amasuko ayaanguka ku mafya yonse. Lelo ukukabila ukwine kwakutla imwe pamo no muntu uuli na mafya mufwaye: UBWASUKO. Ubu kwasuko bukaleta ukupilibuka: Ukupilibuka mu mitontonkanishishe na mu micitile ya fintu.

9. Bomfyeni amabeshi ayasalwa. Inshila iisuma iyakubomfeshamo Icebo cakwa Lesa ilenga abantu ukusanga amasuko ayalinga. Mwibelengafye ukufuma muli Baibele ukwabula uku kutika ku uli no bwafya. Ibukisheni ifikomo cine konse konse ifili pa mulu.

Nomba kuti mwatampa ukubomfya amabeshi ya mu Baibele ayalinga bwino bwino ngefyo yapelwe mu katabo aka. Icebo cakwa Lesa Cebo ica maka. Lesa kuti alenga umuntu uuli na mafya ukwafwilishiwa. Aka katabo kalembelwe pakuti mwishibe ifyo mwingabomfya Baibele yenu bwino bwino ukwabula ubwafya, panuma ya kubelenga no kulondololamo amabeshi yamo yamo, pepeni ukuti Umupashi wakwa Lesa wafwe ulya muntu mukusanga ubwasuko alekabila.

10. Panganeni inshita imbi iya kukumaninapo. Kuti caafwa nganshi ukukumana na ulya muntu nangu ulupwa lwakwe lonse panuma ya mulungu umo pakuti mutwalilile ifyo mwalanshenyepo. Layeni ukutla mwakulatwalilila ukumwibukisha mu mapepo yenu pakuti Lesa atwalilile ukubomba mu mweo wa ulya muntu kukumwafwa pakuti apwishe amafya yakwe.

MWICITA IFI

1. Mwilalandafye pa mafya epela; Mulelanda na pa MASUKO yakwa Lesa. Bakoselesheni ukuba ne cumfwilo kuli Lesa, nangu caafya shani.
2. Mwilaba ku bukankala bwakuba ne SUBILO. Ilyo muli ne CEBO cakwa Lesa, kabili no MUPASHI wakwe, lyonse palaba isubilo ku bantu bakwa Lesa.
3. Mwilalanda kwati na mukwata amasuko yonsefye. Tungululeni abantu mukufwaya amasuko, epela.
4. Mwifwailisha inkama sha bene isho bashisokolwele.
5. Mwifilwa ukulola ku KUPILIBULA mu mitontonkanishishe ne micitle yalubana.
6. Mwipanya amashiwi ayakankala elyo nefyo ulya muntu aleumfwa. Mukutikishe sana sana kabili bwino bwino.
8. Mwiesha ukufwaya ukusosa bwino nangu ukupanda amano pali fyonse fye. Icitemwiko cenu no kukabila ukwafwilisha fyakula ukucila bumpanda mano bwenu.
9. Mwibomba uyu mulimo ngo wabula mano ilyo muleafwilisha umwaume atemwa umwanakashi ilyo muli mweka. Kano nga mwaume munenu nangu umwanakashi munenu.
10. Mwilaba kupela bunte bwa bwina Kristu. Fwayeni ukuleta abo muleafwilisha nangu te bena Kristu, kuli Kristu pamo na mafya yabo. Moneni mu ntanshi pe bula yalembwa. "Umwina mwandi no mwana wandi umwaume te bena Kristu."
11. Mwi esha ukwebako umuntu umbi ifyo mwalanshanya no 'yu uli no bwafya, ifyasoswa mu nkama, fikale fya nkama ifyo fine.
12. Mwisakamana nga mwafilwa ukwafwilisha bonse abali na mafya.
13. Mwilalaba kubika ifi fikomo fyakwafwilisha aba mafya mukufunda no kushimikila kwenu.
14. Mwilaba kukwata utumabumba umwakuti musambilisheko na bambi ifili mu katabo aka.
15. Mwilalaba kupekanya umutima wenu cilabushiku ukupitila mu mapepo.

Belengeni Amalumbo 91:14-16

- Inshita ya kuba na mano Yoane 12:12
- Ubusuma mu Mupashi Amapinda 16:31
- Ifisabo mu Bukote Amalumbo 92:12-15
- Bomfya bwino Umweo Amalumbo 90:12
- Amano no Bukote Amapinda 3:16-18
- Inshita ya Kufundilamo Amalemba 34:11-14
- Abana kuti baafwa abafyashi 1 Timote 5:4
- Ukulaya kwakwa Kristu Yoane 14:1-6

BUCAKOLWA ... Moneni pa "Umwina Mwandi Alakolwa Sana"

UBUKALI ... Moneni pa: "Nimfulwa Sana" kabili pa "Icipyu."

UKUKABILA... Ukucingililwa, ukufulungana, ukunaka, umwenso.

Ukukabila ku Cimfiwa ne citetekelo.

Belengeni Amalumbo 37:1-5.

Ikaleni pa calo ubushiku bumo inshita imo mu citetekelo

Belengeni Mateo 7:25-34.

- Ukufwa kwa Mupashi wa Mushilo Marko 13:11
- Ukulolesha ku mulu Luka 21:25-28
- Ukusunga kwakwa Lesa Abena Roma 8:28
- Ipepo Lilafwa Abena Filipi 4:6
- Ifyuma fya mu Mupashi 2 Abena Korinti 6:10
- Fwayeni - Mwalasanga Luka 11:9-11
- Ukusakama kwakwa Lesa 1 Petro 5:6-7

UKUBWELELE NUMA ... Ukufuma kuli Lesa ukubulwa icisumino.

Ukubwelele numa kufuma ku cisumino cabufi. Belengeni 2 Timote 3:8

Icebo cakwa Lesa cilacingilila. Belengeni 2 Timote 3:3-17.

- Ukukula ku Mupashi 2 Petro 1:5-9
- Lesa ne Cebo Cakwe Imilimo 20:32
- Amaka yaba mwi pepo 1 Tesalonika 5:16-18
- Ukwikalilila muli Kristu Yoane 15:4-9

UBULALELALEUkulala nabo mushaupana nabo.
 “Wilacita bucende” Ukufuma 20:14
 Elyo Yesu nao atile, “Nangu nine nshilekuseka; kabiye,
 wibembuka kabili iyo” (Yoane 8:11).
 - Ukulufyanya ukukulu Amapinda 6:32
 - Umuntu nelyo umo eba uwabula
 citetekelo Malaki 2:13-16
 - Lesa akapingula Aba Hebere 13:4
 - Icitewiko e kwasuko Abena Efeso 5:28-29; Tito 2:4-5
 - Ukwelela Ulubembu Abena Efeso 1:7
 - Lesa kuti amusamba 1 Yoane 1:9
 - Ukwelela cilende Amalumbo 51:1-3
 - Ukutampa cipya cipya Abena Filipi 3:13-14
 Moneni kabili: “Umwana Mukashana wandi Naimita;”
 “Nindufyanya Apakalamba;” “Icupo cesu Nacifilwa”; “Ndi no
 Kukabila Ukwabipisha.”
UBULWANI...Ukucula, ukucushiwa, ukweshiwa, ubulanda
 (Takuli) “Cakutapatula ukufuma ku kutemwa kwakwa Lesa”
 (Abena Roma 8:38-39)
 Pepeni no kuicefya ku cinso cakwa Lesa. Belengeni 2 Imilandu
 33:12-13
 - Tutungululwa ku Cebo cakwa Lesa Amalango 8:2-3
 - Tulalululwa no kukandwa AbaHebere 12:5-11
 - Icitetekelo cilasangululwa 1 Petro 1:5-8
 - Mukucula tulasansamuka Yakobo 1:2-4
 - Sansamukileni mu macushi Aba Roma 5:3-4
 - Lesa alafwilisha Amalumbo 34:19
 - Mutekanye ilyo muli mu bulwani Amalumbo 130:1-6
 Moneni na pa “Ninsansamuka,” na “Ni ndwala.”
 Kabili na pa: Ukukabila.
UKUKULA ... Ubukote, ukunaka
 Ukukula kupekanya kwakwa Lesa. Belengeni Amalumbo
 71:17-18.
 Ubukote kuti bwaba ni nshita ya kusekela.

ICIPANDE 2 UKWAFWA ABAKALIPE

Inshila Ishakwafwilamo abantu abali na Mafya.

“NI MFULWANGANSHP”

IFYO MWINGAFWA

1. Afwilisheni umuntu uufililwe ukuti omfwikishe ubukali
 bwakwe. Kuti limbi akalipile pa fyo umuntu umbi acitile nangu
 alandile kuli wene.
2. Londololeni kuufililwe ukuti ukukalipa kuti kwaonaula
 insansa. Ubukali bwaba ngo mulilo. Kabili bwaba ngo busungu.
3. Mwebeni ukuti ifileta ubukali ni ifi:
 a) Ukutitikishiwa, nangu b) ukufwaisha icintu cimo, nangu c)
 ukukalipwa mu mutima, atemwa d) umwenso ne cilumba.
4. Nomba belengeni pamo no ukalipe ifikomo fya mu Baibele pe
 bula likonkelepo. Panuma ya kubelenga, twalilileni ne
 filembelwe pe samba apa. Ukupusana no kulaka fifwaikwa
 ukupwisha bwangu bwangu.
5. Mwebeni ukuti Lesa kuti aafwilisha ku fintu ifilenga umuntu
 ukukalipa. Ukutitikisha icifukushi mukati takwafwilisha. Lelo
 ubukali bufwile ukubonawila mu nshila yapelwa na Lesa.
6. Langisheni ukuti inshila yakwa Lesa **KWELELA UMUBIYO**.
 Ifi efyo Yesu atweba ukucita. Tulingile ukwelela pa mulandu wa
 citemwiko twabamo na Yesu. Twalinga ukwelela pantu naifwe
 twalyelelwa na Lesa. Tulingile ukwelela imiku iyo naifwe
 twaelelwa na Lesa.
7. Ebeni uukalipe ukuti aye bwangu bwangu ku umukalifye. Aye
 lombwa ubwelelo; nao elele. Kuti abwesha ulya munyina nangu
 nkashi. Ici cibomba ilyo aipelesha no kupela inshita pakuti uku
 kumfwana kupya - umwabula ubukali - kukulwe.

Ifyo Lesa alanda pa KUKALIPA

Bomfyeni amashiwi ya muli Baibele aya ilyo mulelanshanya. Yabelengeni no kuyalondolola mu kwipifya.

“Wifitwa bwangu mu mutima obe, pantu ukufitwa kwikala mu fifuba fya bawelewele” (Lukala Milandu 7:9).

“Ukwasuka ukwafuka ku bweshe cipyu, lelo icebo ca kulungulusha ciimyo bukali” (Amapinda 15:1).

“Awama uukokola kukalipa ukucile mpalume, no uteko mutima awama ukuncilo wacililo musumba” (Amapinda 16:32).

“Mwalyumfwa ukuti casoselwe ku bakale, aciti, wilatala misoka: uwatale misoka akabo wa mulandu ku bupingushi; lelo ine ndemweba nati; Onse uucito bukali ku munankwe akabo wa mulandu ku bupingushi; no wasosa kuli munyina, ati; We cinangwa we, akabo wa mulandu ku cilye; no wasosa, ati; We ciwelewele we, akabo wa mulandu wa kuya ku mulilo wa Gehena” (Mateo 5:21-22).

“Ifunde lipya ndemupela, lya kuti muletemwana: ifyo na mutemenwe, na imwe mutemwane. Muli ici emo bonse bakeshibilo kuti muli basambi bandi, nga mwaba no kutemwana” Yoane 13:34-35.

“Ishibeni ici, mwe bamunyinane batemwikwa. Umuntu onse abe uwayanguka ku kumfwa, uwakokola kukulanda uwakokola ku kukalipa” (Yakobo 1:19).

“Nengeleni umutima uwanguluka, mwe Lesa; no kubwekeshapo ukulenga mukati ka ine umutima uwa shangila” (Amalumbo 51:10).

Yambi amashiwi mwingabelenga kuti yasangwa:

Mateo 5:38-41

Mateo 5:43-44

Mateo 6:14-15

Mateo 18:21-22

1 Abena Tesalonika 5:15

1 Yoane 4:7-8.

ICIPUTULWA 3 - AMASUKO YAKWA LESA KU MAFYA TWAKWATA

- Amasuko ya Mafya Yesu ayo Mwingabomfya Lubilo Lubilo -

Pa mabula yakonkelepo mulesanga ifishinte nangu imitwe ya fishinte. Iyi mitwe ili na mafya ayengi ayaponeka ilingi line ku bantu besu. Amashiwi ya kubelenga mu Baibele nayo nayapelwa ukukonka no mutwe mulebelengapo.

Ifi eflyo mwingabomfya ici ciputulwa ca katabo kesu aka:

1. Pilibukileni ku mutwe we lyashi ilyo mulefwaya, kuti caba Umwenso, Ukusakamana, Ukutwishika, ukufilwa nangu ubwafya bumbi ubwingabapo.

2. Moneni imitwe inono iipatwilwepo iilemwafwa ukusala amashiwi ya mu Baibele ayo mulefwaya.

3. Aya mashiwi yafwayeni mu Baibele nombamba kabili yabelengeni kuli uyu muntu muleafwilisha.

4. Londololeni umo ayo mashiwi yalolele, ukuyasuntikanya ku bwafya mulefwaya ukupwisha. Mupeleni ne nshita ya kusosapo nangu ukwipusha amepusho. Limbi kuti mwatemwa uyu muntu muleafwilisha ukusungila pa mutima nokuya tontonkanyapo nganshi pa mashiwi yamo.

Baibele citabo cafuma kuli Lesa - icitabo cakulisha icaembwa. Amashiwi ya bamo yalingile yaba yakubwelelako lyonse lyonse pakuti tukulileko mu fya mupashi.

Kuti mwabomfya ici ciputulwa mu nshila shitatu: intanshi, ilyo muleafwilisha akalibumba ka bantu akanono, elyo ilyo muleafwilisha umuntu umo uuli no bwafya, elyo kabili, ilyo mulepekanya ukufunda nangu ukushimikila pa mulandu uuli onse uli mu katabo aka.

Ukufunda nangu ukushimikila pa mitwe iyi kukankala. Icilangililo ni ici, abantu kuti bafunda pafyo abena Kristu balolesha pa milandu iyi, umweo, icitemwiko, ukulala ne cupo. Ukusambilisha kwa ibela pa kuwamishako ifyupo kuti kwaafwa abaupana na baupa ukukulilako no kuba ne fyupo umwafulisha icitemwiko no bupete. Kabili amashimikilo ayakonkana pa mitwe iyi iipelwe kuti ya afwa abena Kristu abengi mu cilonganino ukukulilako mu mweo wa bwina Kristu.

Eico, nga mwabomfya iyi mitwe na malembo yapelwe, kuti bwangu bwangu fye mwasanga amasuko ku mafya abantu bashingwana nayo.

Ifyo Baibele ilanda pa mulandu wa KUKULA mu BWINA KRISTU

Ilyo inshita ya moncka, belengeni no kulondolola aya mabeshi: (Lesa atile) “Eico mulebake fyebo fyandi ifi ku mitima yenu na ku myeo yenu; mulefisambilisha abana benu, ukufisosa pa kwikala mu mayanda yenu” (Amalango 11:15-19).

“Na imwe, mwe bashibo, mwilenga abana benu ukufulwa, lelo mubalele mu kufunda no ku konkomesha kwakwa Shikulu” (Abena Efeso 6:4).

“Ngo tunya utwafyalwa nomba fulukeni ishiba... ukuti mukulileko ukufika ku kupusuka” (1 Petro 2:2).

“Uukwete amafunde yandi no kuyabaka, wene ninshi e wantemwa” (Yoane 14:21).

“Ine naishile ukuti shibe no mweo, kabili shibe nawo uwacilamo” (Yoane 10:10).

“Lombeni kabili mukapokelela, ukuti ukusansamuka kwenu kufikepo” (Yoane 16:24).

“Bucibusa ne calo bulwani kuli Lesa” (Yakobo 4:4).

“Te ku cilyo ceka umuntu e kalila no mweo, lelo ku Cebo conse icifuma ku kanwa kakwa Lesa” (Mateo 4:4).

“Kabili twetetule umwa kucincimushanisha ku kutemwa kabili ku kubombe imilimo isuma; twiba abaleko kulongana” (Aba Hebere 10:24-25).

“Ubike umutima pa kubelenga ukucincisha, no kusambilisha nkasuke njisa” (1 Timote 4:13).

“Cincilo kuipela kuli Lesa ngo wasuminishiwa, umubomfi uushingaba na ca kukwatilapo insoni” (2 Timote 2:15).

Langeni ukutila abana benu batampe ukusambilila isukulu lya Baibele ilya kutumishafye. Moneni nakabili mu katabo aka: Ukubwelele numa, Ulubembu, Amafya ya mu Lupwa.

“NI NDWALA”

IFYO MWINGAFWA

1. Esheni ukuleta inkosho isubilo ne nsansa ku muntu uulwele. Alekabila amaka ayafuma mu citetekelo ne subilo. Ukukalipwa kwakwe no mwenso kuti limbi fya mucimfya. Eico, mupeni imbila nsuma iya bundapishi no kutemwa kwakwa Lesa.

2. Afwilisheni umuntu umulwele ukumona ukuti na mukulwala kuti mwafuma ifisuma. Lesa kuti abomfya kulya kulwala ukumusambilisha umutekatima nangu ukusambilisha ukutotela pa kuba no bumi busuma.

3. Moneni ukuti mwamona ba shing'anga ku cipatala nga cingacitwa. Ba shing'anga no mutima usuma fya lyafwilishako abantu abengi nganshi. Amano ayo ba shing'anga bakwata cabupe cafuma kuli Lesa. Ukubomfya umuti nako kubomfya fimo pa fya bupe fyakwa Lesa.

4. Ibukisheni abantu bonse ukutila abena Kristu tabalingile ukuya ku ng'anga ya cina Afilika mukwafwilishiwa. Ubu bwesho ubukalamba ku bantu abengi. Lelo Lesa wa maka yonse, kabili lubembu ku muntu uwapilibukila kufya buloshi.

5. Peleni inshita ya kulapila ulubembu ku balwele. Bambi abalwele balafuililwa Lesa. Bambi nabo baba fye abailishanya, nangu bali ne membu shimbi. Ukulapila kulafwilishako umuntu mukupola.

6. Afweni umulwele, nga talapusuka, ukutetekela muli Kristu nga Shikulu kabili Umupusushi.

7. Pepeleniko abalwele. Ipepo lyenu lifwile ukulanga icitetekelo muli Lesa, kabili no kutungulula abalwele. Linganyeni ipepo lyenu ku kukabila kwa mulwele, pantu mwaba amaka ayengi mu mapepo.

8. Fwayeni amaka ukufuma kuli Lesa ukupitila mu kubelenga Baibele. Sheni aka pepala nangu akatabo umwalembwa amabeshi ya kubelenga cila bushiku.

9. Moneni ukuti abakalamba ba cilonganino atemwa banamayo bamo nabeshiba ukukabila kwa mulwele. Abena Kristu balingile ukutangata uulwele.

Ifyo Icebo cakwa Lesa cifunda pa mulandu wa KULWALA NO KUKALIPWA

Belengeni: no kulondolola aya mashiwi:

“Abe uwapalwa Lesa kabili wishi wakwa Shikulu Yesu Kristu, Shifwe wa nkumbu kabili Lesa wa cisansamushi conse, uuletusansamusha pali conse ica bucushi icituponena, ku kulenga ifwe tukose ku kusansamusha abali mu cabucushi conse ku cisansamushi ico tusansamushiwako fwe bene kuli Lesa” 2 Abena Korinti 1:3-4.

“Pantu ndetila ubucushi bwa nshita ino tabuyene ukulingwa ku bukata ubukasokololwa kuli ifwe” (Abena Roma 8:18).

“Ukusenamina kwandi kwakumana kuli iwe; pantu mukunaka emo amaka yandi yalengwo kufikapo” (2 Abena Korinti 12:9).

“Mwe Yehoba Lesa wandi nabilikishe kuli imwe, na imwe mwamposha” (Amalumbo 30:2).

“Nomba akasuba pakuwa, bonse abali na balwala ku malwele ya misango misango babatwele kuli wene; nao abikile indupi shakwe pali bonse ali baposeshe” (Luka 4:40).

“Apela maka ku wapomponteka, no kufusho ku cincila kuushasoboka” (Esaya 40:29).

“Mposheni, mwe Yehoba, elyo nkapola, mpususheni, elyo nkapusuka; pantu uwakutasha wandi ni 'mwe” (Yeremia 17:14).

“(Yesu atile) ine naishile ukuti shibe no mweo, kabili shibe nawo uwacilamo” (Yoane 10:10).

Yambi amabeshi ya kubelenga ni aya:

Amalumbo 32:1-4

Amalumbo 38:15-18

Amalumbo 119:67,71

Esaya 40:31

2 Abena Korinti 1:6-7

Yakobo 5:13-16.

“ABANA BESU TE BENA KRISTU BACINECINE”

IFYO MWINGAFWILISHA

1. Umfwikisheni mu kutemwa kufyo abafyashi ba bana aba balelanda pa kuilishanya pa mibele ya bana babo.

2. Inga cakutula abana balifuma pa ng' anda ya bafyashi amapepo ayengi ayengalinga pa mulandu wa bana abakalamba. Kabili ebeni abafyashi ukupekanya akashita kakwisa kumaninapo na bana babo. Elyo fye abafyashi, mu mutima nteka, na mukuicefya, bengalondolwela abana babo ifyo Lesa alebasambilisha ukufuma mu Baibele. (Moneni amalembo pe bula likonkelepo.)

3. Nga abana bacili bekala, na bafyashi babo, citeni ifi:

a. Muleba na bana benu inshita iikalamba ukuti mwishibe bwino ukukabila kwabo na mafya yabo.

b. Mulefwaya fwaya inshita yonse apo mwingalangila ukutemwa kwakwa Lesa no kutemwa kwenu pa bana aba.

c. Lyonse fye mwilalofwa ku mapepo, ku kusambilila icebo cakwa Lesa, na ku nshita ya mapepo fye.

d. Belesheni ukupalamika abana kuli mwe bene, pa kutila mwingabapalamika kuli Kristu.

e. Fumyenimo fyonse ifyo ifingalenga ulupwa lwenu ukukanakula mu bwina Kristu.

f. Beni no muteka tima ne citetekelo.

g. Mushininkishe ukutula abana benu nabapokelela Kristu ngo Mupusushi kabili Shikulu wabo. Nga pali bamo abashala bomfyeni amashiwi ayalembelwe pa “Umwina Mwandi no Mwana Mwaume Wandu te Bena Kristu.”

4. Pepeni ukuti Lesa amupe inshita ya kwakanishamo Icebo cakwe ngefyo filembelwe pe bula lyakonkapo.

Ifyo Baibele ilanda pa mulandu wa KUPUSUKA

Belengeni no kulondolola aya mabeshi ku muntu uulekabila ukupusuka. Fwayeni aya mabeshi mu Cipingo.

1. Lesa atupela umweo na mapalo ayengi

“Kabili Lesa alengele umuntu mu cata cakwe, mu cata cakwa Lesa emo amulengele” (Ukutendeka 1:27).

“Ica kupelwa conse icisuma ne cabupe conse icafikapo cafuma mu mulu, ciika ukufuma kuli Shifwe” (Yakobo 1:17).

2. Icabupe cakwa Lesa icikalamba nganshi kuli ifwe mwana wakwa Lesa Yesu Kristu.

“Kale Lesa alelandila kuli ba Shifwe muli bakasesema mufyakaniko ifingi ne misango iingi, lelo pa mpela ya nshiku shino nalandila kuli ifwe mu Mwana” (Aba Hebere 1:1-2).

“Pantu Lesa atemenwe aba pano isonde ukutemwa kwa kuti apele Umwana wakwe uwafyalwa eka, ukuti onse uumutetekela eonaika, lelo abe no mweo wa muyayaya” (Yoane 3:16).

3. Kuti mwapokelela ubu bupe bwakwa Lesa nga mwatetekela muli Yesu.

“Nga tuyebelele membu shesu, wene wa cishinka kabili mulungami ukuti atulekelele imembu no kutusangulula ku kulungana konse” (1 Yohane 1:9).

“Tetekela Shikulu Yesu Kristu, elyo ukapusuka, iwe na 'ba mu ng'anda yobe” (Imilimo ya Batumwa 16:31).

Ifi nga fyacitwa kuti cawama ukupepa ipepo ilipi ilya kupokelela Kristu ngefi: “Mwe Yesu, ndemukabila. Nde mufwaya, njeleleni ku lubembu lwandi lonsefye. Namusumina ne citetekelo. Natotela pakwisa mu mweo wandi. Amen.” Nangu lekeni apepe umo alefwaila.

Panuma ye pepo, landeni ati, “Nomba uli mwina Kristu umupya, cisuma kuli iwe ukulabelenga Baibele, ulepepa kabili uilunde ku cilonganino.” Twalilileni ukulaafwa uyu membala umupya mu fintu fyonse, muleasuka amepusho yonse ayo engakwata.

“NSHISANSAMWIKE”

IFYO MWINGAFWILISHA

1. Kutikisheni kufyo uyu muntu alelanda. Uushisansamwike alomfwa ukulekeleshiwa, icinso cilawa, kabili amona ukuti tapali isubilo. Langeni icitemwiko cenu pa kuba nankwe ilyo uyu ushisansamwike alemukabila.

2. Landeni kuli wena pa mulandu wakukwata isubilo. Baibele ili na masuko yonse ku mafya yesu. Kristu fye e bwasuku bwesu, kabili epo lili isubilo, kuti twapwisha amafya yesu.

3. Fundeni uushisansamwike ukutula atwalilile imilimo yakwe. Ukuleka imilimo yakwe kuti kwa kushafye ubwafya.

4. Mwafweni ukutontonkanya pa bantu bambi no kubacitilapo utumilimo tumo. Abantu babula insansa balaposa inshita iitali baletontonkanya fye pa mafya yabo epela.

5. Bebeni amuti ukukana sansamuka kwabo kuti limbi kwishile no lubembu lwabo ukukana sansamuka kutulangafye ukuti pali ifilubene. Noyu muntu alingile ukulumbula no kulapila ku lubembu lonse ulu ali nalo. Limo kuti naifulilwo mwine, limbi kuti afulilwe abantu bambi nalimo kuti afulilwe Lesa wine.

6. Panuma ya ici, belengeni Baibele ca pamo. Pepepala likonkelepo pali amashiwi ayalinga ayalanda pa kusansamuka.

7. Ipusheni ifintu ifimusansamusha mu mweo wakwe. Limo kuti afwaya akashita akatali pakuti atontontonkanye pali ifi. Mukoselesheni ukuti ebukishe ifintu ifili fyonse ifya musekeshe nganshi mu mulungu uwapita.

8. Pepeni nankwe, nga cingacitwa. Pepeni ipepo lya kutotela pa kutemwa kwakwa Lesa ukwelela imembu shonse. Toteleni Lesa pa maka akwata ayapwisha amafya.

9. Saleni ubushiku ne nshita ilyo mukakumana na kabili.

Ifyo Baibele ilanda pa mulandu wa NSANSA

Belengeni no kulondolola aya mabeshi ku muntu uushisansamwike.

“Cinshi ico wakungumanina, we mutima wandi? Cinshi ico watetela muli ine? Cetekela Lesa; pantu na nomba ndemutotela, e pusukilo lya cinso candi, kabili Lesa wandi” (Amalumbo 42:5-6).

“(Yesu atile) Iseni kuli ine, bonse mwe bacucutika kabili abafinwa, naine nalamupelo kutusha” (Mateo 11:28).

“Mwisakamikwa nangu kamo, lelo mu fintu fyonse lekeni ifya kulomba fyenu fiishibikwe kuli Lesa mu kupepa no kupapata pamo no kutotela” (Abena Filipi 4:6).

“Tubele no mutende kuli Lesa muli Shikulwifwe Yesu Kristu” (Abena Roma 5:1).

“Awe Lesa wa kucetekela kwenu esushe muli imwe ukusekelela konse no mutende onse mukutetekela kwenu” (Abena Roma 15:13).

“Pantu ine ninsambililo kubo wateko mutima mu mikalile iyo nalimo” (Abena Filipi 4:11).

“Awe Lesa wandi akamupela fyonse ifyo mukabila umwabelo bucindami bwakwe mu bukata, muli Kristu Yesu” (Abena Filipi 4:19).

“Ukufika kuli nomba tamwalombe cintu nangu cimo mwi shina lyandi; lombeni mukupokelela, ukuti ukusansamuka kwenu kufikepo” (Yoane 16:24).

“Bwesheni kuli ine ukusekelela kwa kupususha kwenu; kabili ntungilileni ku mutima wa kuitemenwa” (Amalumbo 51:12).

Amabeshi yambi aya kubelenga ni aya:

Yoane 15:10-11

Mateo 5:12

1 Abena Tesalonika 5:16-18

Amalumbo 51:1-2

Yakobo 4:8

Yoane 16:32-33

Amalumbo 103:1-5

Amalumbo 102:1-2

“UMWINA MWANDI NO MWANA WANDI UMWAUME TE BENA KRISTU”

1. Suminisheni ukutula namayo umwina Kristu ali no mulimo uukalamba uwa kuleta ipusukilo ku lupwa lwakwe.

2. Langeni, ukutula namayo alingile ukucindika umwina mwakwe nelyo tali mwina Kristu. Alingile ukutekanya mu bunte bwakwe. Ici cikankala nga mulefwayo kunonka wiba wenu no mwana wenu.

3. Londololeni ukutula umweo wa bwina Kristu elyo no bunte bwa kulanda no muntu uwaluba fikankala. Umweo wapwililika, uwatekanya, uwawama, pamo no bunte, fikalenga ulupwa lwenu ukupilibukila kuli Kristu mu citetekelo.

4. Langilileni ukuti ifyo mwingalanda nefyo mwingafilanda kuti mwasambilila. Moneni ukupekanya pali ili lyashi pe bula likonkelepo. (Ba shimapepo nabo balingile ukusambilisha abena cilonganino mufyo “Bengabela Kristu ubunte.”)

5. “Inshila imbi” ni iyi: Uwanakashi apashanye ku mufwesa yatatu kuteke nongo pakwipika. Yonse amafwesa yatatu yalafwaikwa pa kwipika. Munshila imo ine, kuli ifintu fitatu ifya pakuba umwina Kristu, Yesu, Baibele ne cilonganino. Elyo nomba umwanakashi engalondolola ifi fintu umo filolele.

6. Koselesheni umukashi ukwibukisha ifi fintu:

a. Kuti alanda pa maka yakwa Kristu ilyo inshita sha fya mafya shamoneka, pamo nga ukulwala, imbila iibi, imfwa nefya shala.

b. Kwaba inshita shakulanda kuli Kristu ne nshita shakwikala tondolo.

c. Landeni na Lesa libili libili pa mulandu wa lupwa lwenu mu mutalalila.

7. Peleni inshita yenu, no bunte bwenu kukufwaisha ukunonka wiba no mwana abalubila mu lubumbu.

Ifyo Icebo Cakwa Lesa Cisosa pa Mulandu wa BULOSHI na IMIPASHI IYA BIPA

Bomfyeni aya mabeshi, londololeni ifyo yalepilibula.

(Yesu atile), “Elyo Yesu aishilesosa kuli bene, ati, kuli ine kwapelwa amaka yonse mu mulu na pano isonde” (Mateo 28:18).

“Fyonse ifyo mupepele pa kulomba, tetekeleni ukuti na mupoka, kabili fikaba kuli imwe” (Marko 11:24).

“Eico lombeni kuli Lesa; lelo kaneni kasebanya, nao akafulumuka kuli imwe” (Yakobo 4:7).

“Uuli muli imwe (mupashi wakwa Lesa) acila uuli muba pano isonde” (1 Yoane 4:4).

“Ubukose bwakwa Lesa” (Amalumbo 62:11).

“Uupela (Lesa) ku bantu ubukose na maka” (Amalumbo 68:35).

“Lelo Yesu aliukalipile (Umupashi ubi), ati, Talala, kabili fuma muli wene. No Mupashi wakowela...wafumine muli wene” (Marko 1:25-26).

“Awe ne fiwa fyafumine mu bengi, filebilikisha, afiti, 'Niwe Mwana Lesa'” (Luka 4:41).

“Kabili abamakumi cinelubali babwelele no kusekelela, abati, Mwe Shikulu, ifiwa nafyo filatunakila mwi shina lyenu” (Luka 10:17).

Yesu atile, “Ndemushilo mutende, umutende wandi ndemupela, ...imitima yenu isakamikwa, nangu kuba no mwenso” (Yoane 14:27).

“Pantu Lesa tatupela umutima wa bukuwe, lelo uwa maka kabili uwakutemwa kabili uwatekanya” (2 Timote 1:7).

Belengeni naya mabeshi:

Abena Filipi

Amalumbo 54:1-7

2 Abena Korinti 4:7-10

Aba Hebere 13:6

Abena Galatia 5:1

Abena Efeso 6:10-18

“ICUPO CESU NACIKANGA”

IFYO MWINGAFWILISHA

Ibukisheni ukuti imwe mweka teti mupwishishishe amafya yaponeka mu cupo. Ico mwimininepo cakuti mwafwilishe uyu muntu no mukashi wakwe ukuti abene bapwishe amafya yabo.

2. Esheni ukubatalalika pakuti mufwaye no kusanga ifyo ubwafya bali nabo butendeke.

3. Esheni na maka ukukumanya bonse babili umwaume no mukashi wakwe. Bafwilisheni ukumona ukuti bonse bene nabalundapo pa bwafya bali nabo.

4. Bafweniko ukwiluka no kumona ubwafya apo bubelele.

5. Umfweni umulandu ifyo uli ukwabula ukusuminishapo nefyo umo.

6. Ifyo tweba aba mafya ya musango 'yu fya kubomfya lyonse ilyo kuli ubwafya. Icilangililo ni 'ci, bebeni ukuti cila muntu acitepo ifintu fibili nangu fitatu ku munankwe cila bushiku.

7. Bafweni bonse babili ukukwata ifya kucita ifinono cilabushiku. Ifi ifyakucita fya kulenga aba bantu ukuba ne mibele isuma cila umo ku munankwe pakuti bekale bwino.

8. Bebeni ukutla balepepelana, elyo no kulapepela capamo nga bena Kristu.

9. Ipekanyeni ukuposa inshita ikalamba pakuti mwafwe ukukula icupo cipy a cipy a. Koselesheni ubaupana ukutla mukakumane na kabili imiku ibili nangu itatu na imbi: Mukabombe nabo no kukula ici cupo mu kwampana kusuma pakuti icupo ici cikabe icansansa.

10. Tekwesha ukwebako no muntu umbi ifi ifyo mwalanda naba iyo.

Ifyo Baibele ilanda pa mulandu wa CUPO

Bomfyeni aya mabeshi ilyo muleafwilisha mu kupwisha amafya ya mufyupo.

“Icilulo conse ne cipupu no bukali ne ciwowo ne miponto fumyeni pali imwe pamo no mufulo onse; mubelane icongwwe, mube abamitima ya nkumbu, ababelelano luse, ifyo na Lesa amubelele uluse muli Kristu” (Abena Efese 4:31-32).

“Mwicitu cintu mu kuisakamana nangu ni ku mututumuko, lelo mu kupetama mutunge abanenu ukuba abacila imwe bene. Mwiba abalolekesha ifya imwe bene, lelo abalolekesha ne fya banenu” (Abena Filipi 2:3-4).

“Ukutemwa kulatekanya, kucite congwe. Ukutemwa takwikatwa kalumwa, takucita mataki, takutumikwa, takucita cishiyene, takuifwaila ifya kuko, takufishiwa ku mutima, takulinga cabipa; ukutemwa takusekelela pa cishilungeme, lelo kusekelela pamo ne cine; kushipikisha fyonse, kutetekela fyonse, kucetekela fyonse, kushishimisha fyonse” (1 Abena Korinti 13:4-7).

“Mwe bakashi, nakileni abalume benu, ifyo ciyene muli Shikulu. Mwe balume, temweni abakashi benu, nokuba ne cilulo kuli bene iyo” (Abena Kolose 3:18-19).

“Ukuupana kube kwa mucinshi kuli bonse, no busanshi bwa cupo bube ubushakowela; pantu ababulalelale na 'bacende Lesa akabakanda” (Aba Hebere 13:4).

“Na pamo bushe tamwaishibo kuti umubili wenu litempele lya Mupashi wa Mushilo uuli muli imwe, uyo mwakwata ukufuma kuli Lesa, mwa? Tamuli ba mwe bene; pantu mwashitilwe mu mutengo. E ico cindikeni Lesa mu mibili yenu” (1 Abena Korinti 6:19-20)

Amapinda 5:1-4; 15-20

Ruti 1:16

Abena Efeso 5:22-24

Amalumbo 18:22

Aba Hebere 12:4-7

1 Petro 3:1-6

“UMWANA MWAUME WESU NI CILANDE LANDE - BUSHE BALI MULOWA?”

IFYO MWINGAFWILISHA:

1. Suminisheni ukutula ubuloshi bulatinya nganshi. Abaloshi balicetekelwa mu kuleta amafya pa banabo sana: Amalwele ya kali, ukufulunganya, ubuumba, abana ukufyalwa bubi-bubi, elyo no kuleta imfwa ku bantu ne fitekwa fyabo. Icintu conse ica cishinka cilingile ukucisenda ifyo fine.

2. Kutikeni no luse kuli abo abacushiwa pa mulandu wa baloshi. Limo na bena Kristu bamo balacetekela mu buloshi.

3. Ebeni abafyashi ba uyu mwana ukutula mu bwina Kristu mwaliba amasuko ku mafya ya mutundu uyu. 1) Ipusheni abena Kristu ukupepelela uyu mwana na maka sana, 2) Mutwaleni ku cipatala kukuyamona shing'anga, 3) Baletu uyu mwana kuli imwe mu kwafwilishiwa.

4. Uyu mulumendo nga aisa, citeni ifi:

a. Nga kuti alanda, kutikeni ku mafya yakwe; Esheni ukufwailisha nga cakuti mwina Kristu.

b. Mwebeni ukuti Lesa alicila Satana amaka.

c. Belengeni no kulondolola amashiwi yali pebula likonkelepo.

d. Pepeni ukuti Lesa acimfye Satana. Pepeni ukutula amaka yakwa Kristu yalubule uyu mulumendo.

e. Twalilileni mu mapepo no kutotela Lesa pa bwanshisho amupela.

5. Twalilileni ukwafwa abafyashi no uyu mwana. Umuntu uwapwa umwenso wa buloshi alingile ukwisushiwamo no mupashi wakwa Lesa, amaka yakwa Lesa elyo ne cebo cakwa Lesa. Langeni ulu lupwa ifyo ifi fibomba.

6. Pangeni ubushiku ne ncende apakuti mu kakumanine na kabili.

Ifyo Baibele Ilanda pa Bantu Abalefwaya ICUPO

Belengani no kulondolola aya mabeshi ku balepekanya ukuba ne cupo:

Les a tile, "Te cisuma umuntu ukuba eka; nde mucitilo wa kumwafwa uwayana nankwe" (Ukutendeka 2:18).

"Uwasango mukashi asange cisuma, amone cakucankilwako icafuma kuli Yehoba" (Amapinda 18:22).

"Ukupana kube kwa mucinshi kuli bonse" (Aba Hebere 13:4).

"Mwe balume, ikaleni ifyo fine na 'bakashi benu umwabelo kwishiba, nga ku cipe icishakosesha; mubapele umucinshi, pakuti muli bamo mu bupyani mu kusenaminwa kwa mweo, kukuleka amapepo yenu yepelela" (1 Petro 3:7).

"Mwe bakashi; nakileni ku balume benu, nga kuli Shikulu; ico umulume e mutwe wa mukashi, ifyo na Kristu e mutwe wa lukuta, pakubo mwine umupusushi wa mubili" (Abena Efese 5:22-23, 25).

"Umukashi wa bunyinu, n'ani engamusanga? Umutengo wakwe wa patali ukucila ba korali. Umutima wakwa wiba wali mutetekela... acita wiba ubusuma, ububi iyo inshiku shonse isha mweo wakwe. Ukukosa no kupulama efya kufwala fyakwe... aseka ne nshiku ishikesa" (Amapinda 31:10-12; 25-26).

"Mwimpapata ukumusha, no kubwela mu kumukonka; pantu uko mwakulaya na kulaya no komwakulaikala nakulaikala; abantu benu e bantu bandi; Les a wenu e Les a wandi" (Ruti 1:16).

"Ukutemwa kulatekanya, kucite congwe. Ukutekanya takwikatwa kalumwa, takucita mataki, takutumikwa, takucita icishiyene, takuifwaila ifya kuko; ukutemwa takusekelela pa cishilingene, lelo kusekelela pamo ne cine; kushipikisha fyonse, kutetekela fyonse, kucetekela fyonse. Ukutemwa takupwa" (1 Abena Korinti 13:4-7).

"NI MPANGA ULUBEMBU ULUKULU NGANSHI"

IFYO MWINGAFWILISHA

1. Pakutampa ukwafwilisha uyu muntu langeni ukutla Les a naiteyanya ukwelela ulubembu. Kuti amwelela no kumusamba ukupwilapo ku lubembu no kukuntikilwa kwa mutima. Lelo tufwikishe imibele ya lubembu.

2. Ipusheni ifyo ulubembu luli nangu ifilubo filipo ifilelenga ukusakamana.

Fwaisheni ukwishiba bwino apabelele ulubola; fwaisheni nefyo ulya muntu aletontokanya pa lubembu lwakwe.

3. Sonteni no kulanga ukuti umuntu nga aishiba ukuluba kwakwe ninshi atampula ulutampulo lwa ntanshi mu kucimfya ulubembu. Kabili ukusumino kuti naubembuka kwiswila uluse lwakwa Les a pali we mwine.

4. Inga uyu muntu alubile te mwina Kristu, mutungululeni mukupokelela Kristu ngo Mupusushi wakwe. Ilyo ulubembu luli bwafya, ukupusuka ukufuma kuli lulya lubembu ebwasukofye. 5. Ku bena Kristu, ishi ntampulo shisano shikankala mu kucimfya ulubembu ne nkuntumutima:

a) Yebelele. Belenga 1 Yoane 1:9. Ukuyebelele ebwasuko bwakwa Les a. Ukukuntinkilwa umutima e nshila Les a atwebelamo ati, "Naubembuka." Ukuyebelele e kuilandila ati, "Nasumina, ni membuka." Tungululeni uyu muntu mukuyebelele ulubembu lwakwe kuli Les a mwiwepo.

b) Suminisheni ubwelelo bwakwa Les a. Belengeni Abena Efeso 1:7. Ukusenamina kwakwa Les a kwakulisha pa lubembu lwenu.

c) Lungamiken i ulubembu lwenu ku muntu mulufyenyeke. Belengeni Mateo 18:15-16.

d) Labeniko. Belengeni Abena Filipi 3:13. Yeleleni mwebene ukulingana nefyo Les a atwelela kale.

e) Twalilileni. Belengeni Abena Filipi 3:14. Kabiyeni pa ntanshi muye mulelumbanya Les a pa kumusamba no kumupo mutende. Twalilileni ukubombela abantu bambi muli Kristu.

6. Ibukisheni uyu muntu wenu uuli no lubembu ne nkuntu mutima ukutla ishi ntampulo shisano kuti shabomfiwa na ku ntanshi nga kwaba ukubembuka.

Ifyo lesa alanda pa LUBEMBU ne NKUNTU MUTIMA

Bomfyeni aya mabeshi ukuti mulondolole umwalola ulubembu, inkuntu mutima elyo no kwelelwa.

“Shi endeni, tukalulushanye, e fyasosa Yehoba: imembu shenu nelyo shaba nge fyakashika ce, kuti shabuta nge mfula yabuta; nelyo shakashikisha nge nsalu ishakashika ce, shikabe shabuta nga “masako ya mpanga” (Esaya 1:18).

“Kwena ku kashita kanininini nakulekelesha, lelo ku nkumbu ishingini nakulonganya; ku kusabankana kwa bukali na kushile icinso candi ku kashita kanininini, lelo ku luse lwa muyayaya nakucite nkumbu, eflyo asosa umulubushi obe Yehoba” (Esaya 54:7-8).

“E ico tufule imilimo ya mfifi, tufwale ne fyanso fya lubuto. Twende busaka busaka nga mu kasuba; te mu kukolwakolwa, te mu kukunda na muli mucisenene, te mu fikansa na mu kalumwa. Lelo twaleni Shikulu Yesu Kristu, kabili mwilalangulukila bumubili umwa kufishishapo ulunkumbwa lwa buko” (Abena Roma 13:12-14).

“Pantu mukati, mu mutima wa muntu, e mufuma amatontonkanyo yabipa, ubulalelale, ukwiba, imisoka, ubucende, ulunkumbwa, ububifi, ubucenjeshi, bucilende, umupusulo, imiponto, imiya, ukutumpa; ifya bubifi fyonse fifuma mukati efikowesho muntu” (Marko 7:21-23).

“Eico lapileni, kabili pilibukeni ku kupashilwe membu shenu, ukuti kukese inshita sha kupuputula ukufuma ku cinso cakwa Shikulu” (Imilimo ya Batumwa 3:19).

“Lelo Lesa asokololo ukutemwa kwakwe kwine, pakuti ilyo twali tucili ababembu Kristu alitufwilile” (Abena Roma 5:8).

“Ine, ine wine, ndepase fya bupulumushi fyonse, pa mulandu wandi, no kukana ibukishe membu shobe” (Esaya 43:25).

“TULEFWAYA UKUPANA”

IFYO MWINGAFWA

1. Tampileni pakweba abo bantu babili ukutila bakalanshanya ifya kusefyo bwinga inshita imbi. Umulimo muli nao intanshi ku hapanda amano pafyo icupo ca bwina Kristu caba.

2. Ipushishisheni nga cakuti aba babili bali abaitanyanya pa mulandu wa cupo. Kuti kwaba amafya pamo nga abafyashi nga tabasumishe, ifyupo kumbi nga tafyapwile bwino, nangu ukupusana kwa myaka, imipepele nafimbipo. E ico aya mafya nga tayapwishishiwe bwino, kuti mwaatemwa ukukana ufa ubu bwinga.

3. Lanshanyeni aya mafya na'bo babili:

a. Icupo caba mu kutanyanya kwakwa Lesa.

b. Inshila shakulengelamo icupo ukuwama.

c. Inshila shakupwishishamo amafya mu cupo.

d. Icupo cashintilila pa kutemwa kwa bwina Kristu.

e. Icupo (ukulala).

f. Umulimo wa bafyashi pa bana.

g. Ifya kubomfya indalama sha mu cupo.

h. Ukupekanya kwa mapepo ya mu ng'anda.

i. Ubukankala bwa kutwalilila ukuba mu cilonganino.

(Nga iwe, nge ntungulushi, ulekabila ubwafwilisho pali cimo pa filembelwe pa mulu, nshita no kubelenga. “Umweo wa mu lupwa lwa bena Kristu.”

4. Ipusheni abo babili ukubelenga aka katabo akanono pa mweo wa lupwa lwa bwina Kristu.

5. Pageni na bumbi ubushiku ubwa kukumanamo no kutwalilila ukulanshanya kwenu. Pali iyi nshita nomba, kuti mwalanshanya pafya kusefya ubwinga.

Ubwafwilisho ukufuma mu Baibele pa mulandu wa BUCAKOLWA

Londololeleni bwino bwino amashiwi ya mu Baibele ilyo muleafwilisha uwaba no bwafya bwa kukolwa.

“Mwilufiwa: Ukubishanya kubi konaule mibele isuma, shilulumukeni no kulungama, mwibembuka” (1 Abena Korinti 15:33-34).

“Kabili mwikolwa mwangashi, pantu e kuiposaika; lelo isulenimo umupashi” (Abena Efeso 5:18).

“N'ani atila Owe? N'ani atila, Iyee? N'ani ali nefya lubuli? N'ani ali no kuilishanya? N'ani amona apafye ifilaso? N'ani alulukila amenso? Abakokwesha pa mwangashi, abaibika mu kulabulo wa cinkumbili” (Amapinda 23:29-30).

“Umwangashi wa miponto, ne cakunwa icikola ca mpoma, onse uupumbukilamo taba na mano” (Amapinda 20:1).

“Posa pali Yehoba icisendo cobe icafina, wene alekulama; pe fye takasuminishe uwalungama ukutellententa” (Amalumbo 55:22).

“Icakulekelesha mwe ba bwananyina, tontonkanyeni fyonse ifya cine, fyonse ifya mucinshi fyonse ifya bulungami, fyonse ifya musangwela, fyonse ifyayemba, fyonse ifya mutembo, nga kwabe ca busuma, nga kwabe cakutasha, tontonkanyeni ifi fintu” (Abena Filipi 4:8).

“Icakuti uluse lwakwa Yehoba talupelela, inkumbu shakwe tashipwa; shipya ulucelo no lucelo; icishinka cenu cikulu. Ndetila Yehoba e cakaniko candi, ni pali ici mucetekela. Yehoba musumba ku bamulolela ku muntu uumufwaya” (Inyimbo sha Bulanda 33:22-25).

“Naishibilo kutemwa; naishibila no kusangalala. Mu fintu fyonse ne misango yonse nasambilishiwe nkama iya kwikuta no kuba ne nsala, kabili iya kufilwa no kubulwa. Ndi na maka aya kucite fintu fyonse mu ulenkoselesha” (Abena Filipi 4:12-13).

“UMWANA MWANAKASHI WESU NAIMITA - TAUPWA”

IFYO MWINGAFWILISHA

1. Ukwimita, ukwabula ukufwaya cupo, bwafya ubwafya ubulemoneka lyonse lyonse. Ulupwa lwa wimite, umukashana ushaupwa, kuti baumfwa ububi no kukalipa nganshi.
2. Fwailisheni ifishinka fyonse pa mulandu uyu ilyo mulekutika kufilesoswa. Ipusheni amepusho pamo nga aya: Finshi ficitike? Bushe mucitilepo nshi pa kupwisha ubu bwafya?
3. Esheni ukubapele subilo kuti mwacite 'ci pa kulanda amashiwi aya: “Lesalefwaya ukumwafwa imwe no mwana wenu.” Nomba belengeni Amalumbo 147:3.
4. Bakanyeni ukuponye fumo. Ukonaula umweo wa ushilafyalwa te funde ukufuma kuli Lesa.
5. Mwiebaula mwana eka. Wishi wa mwana ashilafyalwa nao nabembuka. Abafyashi nabo na balufyanyapo fimo.
6. Pekanyeni akashita kakulanda no mwana uyu kabili mufwaishe ukulanda na ku mulumendo umwine we fumo.
7. Ilyo mulelanda na ulya mukashana mwimupela mulandu. Lelo mwafweni ukwiluka ukutila napanga icilubo cikulu. E ico nomba apokelele ifiletumbukamo.
8. Mwafweni umukashana ukuipekanya mu mano ya bukulu ukuba umufyashi. Atwalilile ukwikala fintu ekala lyonse. Icilangililo ni ci, atwalilile na masambililo yakwe. Ukusanguka cilende takufwaikwa kuli Lesa iyo.
9. Mulangeni ukutila umwana akafyalwa takwete icilubo nelyo cimo. Ena alingilwe ukutemwikwa nganshi kuli banyina no lupwalonse.

Ifyo Baibele ilanda pa mulandu wa membu sha BUCENDE

“Umubili te wa bulalelale, lelo wakwa Shikulu” (1 Abena Korinti 6:13).

“E ico mwileka luteke mu mibili yenu ya mfwa, ku kumfwe fya lunkumbwa fya iko; kabili mwitula filundwa fyenu ku lubembu nge fibombelo fya kulungama, lelo muitule kuli Lesa nga ba mweo abafuma ku bafwa, ne filundwa fyenu mupele kuli Lesa nge fibombelo fya bulungami” (Abena Roma 6:12-13).

“Mwitemwa pano isonde, nangu fya pano isonde; ngo muntu atemwa pano isonde, ukutemwa Shifwe tamwaba muli wene pantu conse ca pano isonde, lunkumbwa lwa mubili, no lwinso lwa menso, na mataki ya mikalile ino, ta cafuma kuli Shifwe, lelo ca pano isonde. Kabili pano isonde paleya, no lunkumbwa lwa pako; lelo uucito kufwaya kwakwa Lesa ekalilila umuyayaya” (1 Yoane 2:16-17).

“Lelo nga twenda mu lubuto, tuli ne senge umo umo no mubiye, no mulopa wakwa Yesu umwana wakwe utusangulula ku lubembu lonse. Nga tutila, tatuli na lubembu, tulaibepa, ne cine muli ifwe tamuli. Nga tuyebelele membu shesu, wene wacishinka kabili mulungami ukuti atulekelele imembu, no kutusangulula ku kuulunga konse” (1 Yoane 1:7-9).

“Amasakamiko yenu yonse bikenzi pali wene, pakuti asakamana imwe” (1 Petro 5:7).

“Nimpasa nge kumbi ilyafitisha ifya bupulumushi fyobe, ne membu shobe nge cilikumbi: bwelela kuli ine, pantu ni nkulubula” (Esaya 44:22).

“E uposha abafunike misana, kabili e ukaka pa filonda fyabo” (Amalumbo 147:3).

“UMWINA MWANDI ALAKOLWA NGANSHI”

IFYO MWINGAFWILISHA

1. Langisheni ukutula ubu bwafya buli kwati tapali isubilo. Mu bwalwa mwaba umuti uulenga umuntu ukuba nakakonkelelo ka bwalwa pefye, kabili waonaula ne myeo iingi. Nangu cibe ifi, isubilo lyena epo lili.

2. Endeni panono panono nankwe ukufika fye na pa kapwila ubu bwafya. Londololeni ubukulu bwaba mukucindika ubushiku bonse ubwaisa.

3. Londololeni icilenga umuntu ukunwa sana: ifibusa fyakwe ifikolwa, ulupwa lwakwe ulwabula insansa, ukufilwa elyo ne cibeleshi ca bwalwa.

4. Ukolwa alitemwa ukubelelwo luse, ukumumfwa elyo no kushipikisha ukucila ukukalipilwa no kumutinya. Ukususha icilubo takwafwilisha; ukutungululwa mu kucimfya iyi mibele iibi e kulefwaikwa.

5. Pekanyeni ukuyalanda no yu cakolwa. Mwafweni ukumona ububi bwakwe no kusuminisha ukuti ukukolwa kwakwe takumwene. Mwafweni ukumona ububi bumbi ubwinga tumbuka mu mubili wakwe na mu lupwa lwakwe nga atwalilile ukunwa.

6. Langisheni uyu cakolwa amaka yakwa Lesa. Imbila nsuma yakwa Yesu ya kakulula ba cakolwa abengi - nangufye inshila shonse shashala shafililwe.

7. Esheni ukutungulula uyu cakolwa ku kupokelela Kristu ne pusukilo. Ukunonkelwa kuli Yesu kuti kwalenga ubumi busuma ne mibele yawama.

8. Mufundeni nombamba ifyo engalaba na maka yakwa Lesa cila bushiku. Mukoselesheni ukulakwata amapepo no kubelenga Baibele cila lucelo na cila cingulo.

9. Mwafweni ukukwata ifibusa fimbi ifipya ifishikolwa iyo. Kuti aafwilisha nganshi ku cibusa cimo nangu ifibusa fibili abo abali bacakolwa kale nombamba balipilibuka.

Ifyo Baibele Ifunda pa mulandu wa CIPOWE

“Pantu umubusu takalabwe pe, ukulolela kwa balanda takwakalobe umuyayaya” (Amalumbo 9:18).

“Lelo ine ndi mulanda kabili uwa kukabila; Shikulu alatontokanya. Uwa kunjafwa kabili uwa kumpokolola ni imwe; mwe Lesa wandi, mwilashimba” (Amalumbo 40:17).

“Cawamo kusale shina lisuma ukucilo bucindami ubwingi, kabili ububile bwaliwamo kucila silfere na golde” (Amapinda 22:1).

“Ilyo abalanda na babusu balefwaya amenshi kabili pabula, ne ndimi shabo shauma ku cilaka, ine Yehoba kuti nabasuka, ne Lesa wakwa Israele nshakabalekeleshe” (Esaya 41:17).

“Mwalishuka, mwe babusu, ico ubufumu bwakwa Lesa bwenu. Mwalishuka, mwe bomfwe nsala nomba, ico mukekushiwa. Mwalishuka, mwe balila nomba, ico mukaseka” (Luka 6:20-21).

“Yehoba taleka mweo wa mulungami ukuba ne nsala: atandulo lunkumbwa lwa mubifi. Iminwe ya wabulamu ilengo kubulwa, lelo iminwe ya wacincila ilacindamika” (Amapinda 10:3-4).

“Kabili mubike imitima pa kutalala no kutukute fyenu fine, kabili ukubombela ku minwe yenu” (1 Abena Tesalonika 4:11).

“Awe twalungike ilinga, ne linga lyonse lyalilundaniwe ukufika pakati ka cimo ca liko; pantu abantu bali no mutima wa kubomba” (Nehemia 4:6).

“Eico imwe, mwe mbifi, nga mwaishibo kupa abana benu ifya bupe fisuma, pali bufi shinwe wa mu mulu, akacishako nganshi ukupele fisuma ku ba mulonda?” (Mateo 7:11).

“NDI NO KUKABILILA UKWABIPISHA” IFYO MWINGAFWILISHA

1. Londololeni ukuti ukukabila, ukwabipa no kusuma kulasangwa mu bantu. Bonse abantu balakabila ifya kulya, icupo, icitemwiko, ukusendama, nafimbi. Cibipafye nga cakutla ukukabila kwalola mukubipa.

2. Ipushisheni nga cakuti kukabila nshi kuleya mukubifya. Bushe lwinso, nangu ukukabila kwa ndalama? Bushe uku kukabila nakulenga uyu muntu ukuba na matontontokanyo yabi?

3. Ilyo mwaishiba uko kukabila kuleleta ubwafya ipusheni nga mwingabika uko kukabila kuli Lesa mwipepo. Ewatubumbile, eico amano yenu ne mibili yesu fyene fyakwe. Umupashi wakwa Lesa kuti watwafwa ukusopa bwino uku kukabila tuli nako.

4. Belengeni pamo aya mashiwi: Abena Kolose 1:16; Abena Roma 6:13; 1 Abena Korinti 6:13-20. Yalondololeni bwino bwino aya mashiwi.

5. Pangeni ukupekanya kwa kulatontontokanya pa mashiwi yakwa Lesa. Ici kuti catwafwa ukulenga amatontontokanyo yesu ukusuntikana ne cebo cakwa Lesa. Ukusungila pa mutima icebo cisuma, pamo nga ayo yali pe bula likonkelepo, yalapela amaka ilyo ubwafya bwa kukabila kubi bwaisa.

6. Sontenipo ubushiku bumo ubwakulubulwamo ukufuma kuli ubu bwafya. Ilyo Lesa alemwafwa ilyo na imwe mwaipesha kuli ici, ukukakulwa kuti kwaisa mu mulungu fye umo nangu mu myeshi ilekonkapo.

7. Nomba peleni kuli Lesa uku kukabila kwenu. Koselesheni uyo uuli nobu bwafya ukulapepa cila bushiku ukuti Lesa amwafwe ukucimfya uku kukabila kubi.

8. Mulangeni ukutla aya mepusho yatatu kuti ya mwafwa ilyo aponena mukweshiwa uku:

- a. Bushe kuti nacite ci no kuleta ubukata kuli Lesa?
- b. Cinshi cimbi ico ningacita no kushe ici?
- c. Bushe Yesu ena nga acitile shani?

Ifyo Baibele Ilanda pa Mulandu wa KUKABILA elyo ne MISANGO

“Cine cine Lesa awamya ku bena Israele, ku basanguluko mutima. Lelo ine, yali mupepi no kutela amolu yandi, shapene shitelemuke inyantila shandi” (Amalumbo 73:1-2).

“Awe ine nali uwa bunama, uushaishibe; nali icinama kuli imwe. Lelo ine naba kuli imwe pe; mwanjikata ku kuboko kwandi kwa kulyo ku mano ayo mwapanda mulatungulula, na panuma mukampokelela mu bukata. Mu mulu n'ani ndi nankwe kano imwe? Na pamo nse tapali uo mfwaya pamo na imwe. Nelyo fyalemba umubili wandi no mutima wandi icilibwe icasansuka ca mutima wandi kabili icakaniko candi ni Lesa umuyayaya” (Amalumbo 73:22-26).

“Ica kwesha tacamusanga kano ica buntu untufye; lelo wa cishinka Lesa, uushakamuleke ukweshiwa ukucila muli ico mwinganasha; lelo pamo ne ca kwesha akacita na 'pa kufuminamo, ukuti mube na 'maka ya kucishipikishako” (1 Abena Korinti 10:13).

“Mwilufiwa; Lesa tasentekwa; pantu ico umuntu abyala, eco akalobolola. Uubyala ku mubili wakwe wine, ku mubili alobololako ukubola: lelo uubyala ku Mupashi wine, akalobololako umweo wa muyayaya” (Abena Galatia 6:7-8).

“Mwisakamikwa nangu kamo, lelo mu fintu fyonse lekeni ifya kulomba fyenu fishibikwe kuli Lesa mu kupepa no kupapata pamo no kutotela; no mutende wakwa Lesa uwapulamo mu kwiluka konse, wa kulalinde mitima yenu na mapange yenu muli Kristu Yesu. Ica kulekelesha, mwe ba bwananyina, tontonkanyeni fyonse ifya cine, fyonse ifya mucinshi, fyonse ifya bulungami, fyonse ifya musangwela, fyonse ifyayemba, fyonse ifya mutembo, nga kwabe ca busuma, nga kwabe cakutasha, tontonkanye ifi fintu. Kabili ifyo mwasambilile no kupokelela kuli ine, nefyo mwaumfwile no kumona muli ine, citeni filya fine; elyo Lesa wa mutende akaba na imwe” (Abena Filipi 4:6-9).

“Mwitemwa pano isonde, nangu fya pano isonde; ngo muntu atemwa pano isonde, ukutemwa shifwe takwaba muli wene. Pantu conse ca pano isonde, lunkumbwa lwa mubili, no lwinso lwa menso, na mataki ya mikalile ino tacafuma kuli Shifwe, lelo ca pano isonde” (1 Yoane 2:15-16).

“TULEFWAYA IFYAKULYA NO LUPIYA”

IFYO MWINGAFWILISHA

1. Esheni ukumona ubukulu bwa kukabila kwabo mu fyakulya ne ndalama. Pantu abantu bamo abailishanya pa kubulilwa kwa ifi babepafye.

2. Kulubali lumbi ubupina bukali. E ico umfwikisheni ifyo abo abalekabila balelanda.

3. Ifilonganino fimo filakwata akabungwe akalolekesha pa balanda. E basala no kumona abo bengafwa: Aka kabungwe kuti kabomfya icipao ca cilonganino nangu kafwayafwaya ifyakulya mu bena Kristu pakuti bapele abalekabila. Kabili limbi nalyo kuti cawama ukufwaila incito ya malipilo balya bantu balekabila.

4. Imwe, nge ntungulushi ya cilonganino, kuti mwatwalilila ukwafwa ilyo mwasambilisha pa fintu filenga ubupina ukubapo. Ici kuti camulenga ukusambilisha pa kubombesha elyo no kusunga atemwa ukubomfya icuma bwino bwino.

5. Limo nalyo icingalenga ubupina kuti caba mibomfeshi ibi iya lupiya, pamo ngo kunwina ubwalwa. Muli uyu mulandu, konkeni ifisambilisho filembelwe pa mabula yambi mu katabo kene aka.

6. Fwailisheni no kwishiba ifyo ulu lupwa luletontonkanya pa bwafya bwa luko. Pantu limo kuti ba lupwa lwabo babafwilishako.

7. Inga insala ilifye konse konse, pamo ngelyo kuli icilala camfula nangu ilyeshi ne fyakulya fyaonaika, lyena kuti mwaafwaya ukubomfya ba mishoni no buteko mu kwafwa abantu.

8. Icilonganino cenu cilingile ukubombela pamo ne cinabwingi no buteko mu milimo ya kwafwa abantu. Kutu caba nilyo kuli ukufunda abantu imilimine ya filyo fisuma, ukusunga bwino amenshi atemwa ifyakulya, ifyakulya fya kushitisha ifya kupikula pikula, nafimbipo.

9. Imwe, mwebene, kuti mwafwailisha muli ba membala wenu nga mwingasangako incito shakufwaila abalekabila mulukuta lwenu.